ANKARA BİLİM ÜNİVERSİTESİ

MOSCOW CITY UNIVERSITY

6TH INTERNATIONAL TURKISH-RUSSIAN WORLD ACADEMIC RESEARCH CONGRESS

UTRAK

SEMPOZYUM ÖZET KİTAPÇIĞI

CONFERENCE ABSTRACTS

6. ULUSLARARASI TÜRK-RUS DÜNYASI AKADEMİK ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

29-30 DECEMBER 2023

ANKARA

6-Й МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНГРЕСС ТУРЕЦКО-РОССИЙСКИЙ АКАДЕМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ANKARA BİLİM ÜNİVERSİTESİ

www.turkruskongresi.org

Publishing Director / Yayın Yönetmeni

Muhammet ÖZCAN

Editor/ Editör

Osman KÖSE

Cover Design / Kapak Tasarımı

Bülent POLAT

ISBN

978-605-72980-1-0

Asos Yayınevi

1

1st Edition / 1.baskı: 31 December/2023
Address / Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ
E-Mail: asos@asosyayinlari.com
Web: www.asosyayinlari.com
İnstagram: https://www.instagram.com/asosyayinevi/
Facebook: https://www.facebook.com/asosyayinevi/
Twitter: https://twitter.com/Asosyayinevi

Supporting Institutions / Destekleyen Kurumlar
Ankara Bilim Üniversitesi
Moscow State University
Azerbaycan State Marine Academy

Honor Board / Onur Kurulu
Prof. Dr. Yavuz DEMİR, Ankara bilim Üniversitesi Rektörü

Chairman of the Organizing Committee / Düzenleme Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Osman KÖSE, Milli Savunma Üniversitesi

Congress Organizing Committee / Düzenleme Kurulu
Prof. Dr. Yelena Yuryevna GEYMBUKH, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU, Milli Savunma Üniversitesi
Prof. Dr. Osman KÖSE, Milli Savunma Üniversitesi
Prof. Dr. Makbule SABZİYEVA, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Aliyeva GULCHOHRA, Azerbaycan State Marine Academy
Dr. Öğretim Üyesi Ahmet GÖRGEN, İzmir Demokrasi Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Fatih SANSAR, Ege Üniversitesi

Science Boared / Bilim ve Hakem Kurulu
Doç. Dr. Dmitri Aleksandrovich ANDREEV, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Ismail Alievich AGAKİSHİEV, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent AKAR, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Nurlan AKHMETOVA, Balasagun Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal AKSOY, Hacıbayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Leyla ALİYEVA, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Tamilla Aliyeva, Dokuz Eylül Universitesi
Dr. İmren ARBAÇ, Yeditepe Üniversitesi
Doç.Dr. Hadi BAK, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Sıddık BAKIR, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Lev Sergeevich BELOUSOV, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Leonid Iosifovich BORODKİN, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Prof. Dr. Ekrem CAUSEVİC, Zagrep Üniversitesi, Hırvatistan
Prof. Dr. Alishina Khanisa CHAVDATOVNA, Bilimler Akademisi, Tataristan
Doç.Dr. Alla Yuryevna CHELNOKOVA, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi
Prof. Dr. Ebru CEYLAN, İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Güler Çavuşoğlu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Jale COŞKUN, İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Sıddık ÇALIK, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Nur ÇETİN, Kırşehir Ahievran Üniversitesi
Prof. Dr. Nasip DEMİRKUŞ, Van Yüzüncüyıl Üniversitesi
Doç. Dr. Nihada DELİBEGOVİĆ DŽANİĆ, Tuzla Üniversitesi, Bosna –Hersek
Doç. Dr Nur Jale ECE, Mersin Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Huriye EMEN, İstanbul Topkapı Üniversitesi
Dr. Yuri Yuryeviç GREBENSHCHİKOV, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi
Doç. Dr. Demet GÜRHAN, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Elmira HABİBULİNA, Kazan Federal Üniversitesi, Rusya
Prof. Dr. Asif Abbas oğlu HACILI, Azerbaycan Üniversitesi
Prof. Dr. Necdet HAYTA, Gazi Üniversitesi
Dr. Sajjad HOSSEN, Erdebil Üniversitesi, İran
Prof. Dr. Maria IVANICS, Sizegerd Üniversitesi, Macaristan
Prof. Dr. Emine İNANIR, İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Nurşat JUMADILOVA, Karaganda Bolaşak Akademisi
Prof. Dr. Sergei Pavlovich KARPOV, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Gülün KARABAĞ, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kamala Tahsin KARIMOVA, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Ulvi KESER, Kıbrıs Amerikan Üniversitesi, KKTC
Prof. Dr. Sergei Victorovich DEVİATOV, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nükhet Eltut KALENDER, Van Yüzüncüyıl Üniversitesi
Prof. Dr. Behset KARACA, Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Kamer KASIM, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Oksana Vasilyevna KAZACHENKO, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU, Milli Savunma Üniversitesi
Doç. Dr. Emina BERBIC KOLAR, Osijek Üniversitesi, Hırvatistan
Doç. Dr. Meliha KÖSE, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Elena KRAINIUCHENKO, Selçuk Ünüversitesi
Doç. Dr. Olga KLİMKİNA, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Olga Yevgenievna KAZMİNA, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Prof. Dr. Şilova N. LEONİDOVNA, Petrozavodsk Devlet Üniversitesi, Rusya
Prof. Dr. Sergei Vladimirovich MİRONENKO, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Engin OBA, Çağ Üniversitesi
Doç. Dr. Aleksandr Ivanovich OSTAPENKO, Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Enver Emre ÖCAL, İstanbul Topkapı Üniversitesi
Prof. Dr. Onur ÖZSOY, Ankara Bilim Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Canan PAŞALOĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof.Dr. İrina Nikolayevna RAYKOVA, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi
Prof.Dr. Zinaida SABİTOVA, New York Şehir Üniversitesi
Doç. Dr. Berdi SARIYEV, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Makbule SABZİYEVA, Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nikolay N. TELİTSİN, St-Petersburg Devlet Üniversitesi, Rusya
Dr. Öğretim Üyesi Kevser TETİK, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Türkmen TÖRELİ, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sevinç ÜÇGÜL, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Ali ÜNAL, Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Selma ÜNLÜ YEL, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Okan YEŞİLOT, Marmara Üniversitesi
Dr. Gülhanım Bihter YETKİN, Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Gökçe YOĞURTÇU, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Firengiz Paşayeva YUNUS, Kafkas Üniversitesi
Dr. Ece YÜKSEL, Yeditepe Üniversitesi
Doç.Dr. MariyaValentinovna ZAKHAROVA, Moskova Şehir Pedagoji Üniversitesi

Secretary / SEKRETER
Yasin ŞAHİN

ABSTRACTS

ÖZETLER

İçindekiler

Tolstoy'un "Savaş ve Barış" Romanında Napolyon İmgesi 7

J.Sorel and R. Raskolnıkov: "Red and Black" and "Crıme and Punıshment" 8

Rusya ve Türkiye'de Matematik Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortam ve Mevzuatlarının Karşılaştırılması 9

Updating Approaches to Teaching Mathematics in Russia: Developing Schoolchildren's Mathematical Literacy 11

-ИЗ-ЗА, -ОТ, -ПО ve *-ИЗ* Edatları Örneğinde Rus Dilinde Sebep-Sonuç İlişkileri 13

Semantıc Repetıtıon in a Language (In Russian) 15

Öğretmenin Sınıfta Konuşmasının Kritik Rolü 16

Rus Masal Kahramanlarının İsimlerinin Türkçeye Çevirisi Sorunları 17

Türk ve Rus Dillerinde Atasözlerinin Varlığı Tarihi 19

Kültür Diyaloğunda Edebi Çevirinin Rolü 21

Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Atasözleri ve Deyimlerin Rolü (Rusça) 23

The Effect of Sport Activity On Some Physical Attributes and Physiological Variables Associated With Hearing İmpairment Children 24

Legal Framework and Features of State Control Over the Actıvıtıes of Munıcıpalıtıes 25

Kronik Böbrek Yetmezliği Olan Hastalarda Serum Magnezyum Düzeyi ve Anemi İlişkisi 26

Gaspıralı İsmail'in Tercüman Gazetesi Gözüyle Nerimanov 28

Tek Parti Yönetimi ve Rusya ile Sürdürülen İlişkilerin Türk Dış Politikasına Etkisi 30

Azerbaycan'da Kitle İletişim Araçlarının Manipülasyon Vakaları 32

1934-1938 Yılları Arasında Yapılan Birinci Beş Yıllık Sanayi ve Kalkınma Planının Gerçekleştirilmesinde Sovyetler Birliği'nden Alınan Kredi ve Teknik Yardımların Katkıları 34

Azerbaycan'da Sosyal Refah Devleti Modeli 36

Buhara Komünist Partisi'nin Siyasi Faaliyetleri (1918-19124) 38

Sovyetler Birliği'nin Türkiye Politikası: Kuzeydeki Büyük Komşu Türkiye'ye Düşman miydı ? 40

The ideas of F. Nietzsche and the philosophy of Russian postmodernism 41

Makale id= 19

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9214-580X

Tolstoy'un "Savaş ve Barış" Romanında Napolyon İmgesi

Prof.Dr. Makbule Sabziyeva[1]
[1]Anadolu Üniversitesi

Özet: Büyük Rus yazar Lev Tolstoy'un "Savaş ve Barış" romanı yayınlandığında romanın büyük bir bölümünün Fransızca yazıldığı okur ve eleştirmenlerin dikkatini çekmiştir. Tolstoy eserlerinde gerçekçi olmaya çalışmış ve XIX. Yüzyıl Rus sosyetesinin konuştuğu dili olduğu gibi romanın sayfalarına yansıtmıştır. Birçok tarihi simaların arasında önemin önemli simalarından biri olan Napolyon'un ismi de romanda defalarca geçmektedir. Napolyon'un ismi yazarın genç yaşlarına ait günlük ve eserlerinde görülmekte ve yazarın tarihi bir figür olarak Napolyon'a olumsuz yaklaşımı görülmektedir. 1850'li yıllarda Napolyon hakkında ön fikir edinen Tolstoy, "Savaş ve Barış" romanı üzerinde çalıştığı zaman, bilimsel kaynaklara ve anılara dayanarak onun nasıl bir insan ve nasıl bir komutan olduğu konusundaki düşüncelerini pekiştirir. Zamanla yazarın kaleminde Napolyon bir imgeye dönüşüyor. Rusların üst düzeyinin riyakarlığı, sahtekarlığı ve gaddarlığı Fransızlarla karşılaştırılır, Napolyon imgesi Tolstoy'un üslubunda geniş yer alır ve bütün kahramanlar bu imge noktasından değerlendirilir. Bu çalışmada Tolstoy'un eserlerinde Napolyon karakteri ele alınacak ve neleri simgelediği izlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tolstoy, Napolyon, "savaş ve Barış", İmge

The Image of Napoleon in Tolstoy's Novel "War and Peace"

Abstract: When the novel "War and Peace" written by the great Russian writer Lev Tolstoy was published, it attracted the attention of readers and critics as a large part of the novel was written in French. Tolstoy tried to be realistic in his works and reflected the language spoken by the Russian society of the XIX century on the pages of the novel. The name of Napoleon, one of the important figures among many historical figures, is also mentioned many times in the novel "War and Peace". Napoleon's name appears in the author's diaries and works from his young years. And here we can see the author's negative approach to Napoleon as a historical figure. When Tolstoy, who had a preliminary idea about Napoleon in the 1850s, worked on the novel "War and Peace", he reinforced his thoughts about what kind of person and what kind of commander he was, based on scientific sources and memoirs. Over time, in the writer's pen, Napoleon turns into an image. The hypocrisy, dishonesty and cruelty of the upper echelon of the Russians are compared with the French, and the image of Napoleon is widely used in Tolstoy's style as symbol of hypocrisy, dishonesty and cruelty. And all heroes are evaluated from this point of view. In this study, the character of Napoleon in Tolstoy's works will be discussed and what he symbolizes will be followed.

Keywords: Tolstoy, Napoleon, "War and Peace", İmage

Makale id= 5

Poster Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-3070-520X

J.Sorel and R. Raskolnıkov: "Red and Black" and "Crıme and Punıshment"

Prof.Dr. Naida Mammadkhanova[1]
[1]Baku Slavyan Universitesi

Abstract: Critical realism of the nineteenth century in Western European literature reached its peak in France. But no one, both French and Western European realists of the nineteenth century, criticism does not reach the sharpness, denunciation does not acquire the power that they achieve in Stendhal's work. Stendhal is a standard that many Russian writers, including Dostoevsky, were guided by. It should be guided by it today. He created a perfect, in a certain sense, ideal aesthetic system that allows to reflect social reality with the greatest completeness and accuracy. Stendhal painted a world in which honor, conscience, human dignity were trampled, in which friendship, love, loyalty, even family ties were not put into anything, but money, passion for profit, for possession and for power over their own kind ruled everything, where "venality of mind" was cultivated, where they were lost illusions and life broke off naive dreamers until they died or turned into shameless egoists. In the work of the largest representative of Russian–critical realism, Dostoevsky, the processes of life are captured not in economic, but in ideological, spiritual refraction, but the dialectic of social development is reflected here. Dostoevsky is made a realist not by the truthfully outlined scenes of the private life of the characters, but by the ability to show the dialectic of history, its objective movement from lower forms to higher ones. When depicting a person, Dostoevsky takes reality as the starting point, he carefully studies it in order to find the motives that determine the actions of his heroes. The focus of his attention is on complex social relations of the individual. The largest realists in France and Russia have created a deeply right-wing, brilliant in realistic skill, picture of public life. Its representatives strove not only for a truthful description of details, but also to depict typical characters in typical circumstances. They combined the typical with the individual and gave a broad and concrete image of social relations and processes, which is especially clearly seen in the novel "Red and Black" by Stendhal and "Crime and Punishment" by Dostoevsky.

Keywords: Russian Literature, Dostoevsky, Typology of Characters, Stendhal, French Literature, Realism, Social Environment

Makale id= 24

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8177-3739; 0000-0003-1831-6559

Rusya ve Türkiye'de Matematik Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortam ve Mevzuatlarının Karşılaştırılması

Asst. Prof.Dr. Güler Çavuşoğlu[1] , Prof.Dr. Leila Leonardovna Salekhova[2]
[1] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, gcavusoglu@comu.edu.tr
[2] Kazan Federal Üniversitesi

*Corresponding author: Güler Çavuşoğlu

Özet: Bu araştırma, Rusya ve Türkiye'de matematik öğretiminde okul dışı öğrenme ortam ve mevzuatlarının karşılaştırılması amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Okul dışı öğrenme ortamı: Eğitim Öğretim programları kapsamında yer alan konu ve kazanımlar doğrultusunda öğrencilerin kendi bölgelerinin üretim, kültür, sanat ve coğrafi kapasitesini keşfetmesine; bitki ve hayvan türlerini, yöresel özelliklerini, oyun ve folklorunu tanımasına; derslerle bütünleşik veya ders dışı etkinlik olarak yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine imkan sağlamak amacıyla eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerleri kapsamaktadır (MEB, 2019). Tükiye'de 8 Şubat 2019 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Okul Dışı Öğrenme Ortamları Kılavuzu yayınlanmıştır. Hazırlanan kılavuz İl Milli Eğitim müdürlüklerine gönderilerek alan ve branş öğretmenleri tarafından çalışma ekipleri oluşturululmuştur. Öğretmenlerin il sınırları içerisindeki okul dışı öğrenme ortamlarını belirleyip bulundukları il için "Kılavuz Kitap/e-Kitap" oluşturmaları sağlanmıştır. 2019 – 2020 eğitim ve öğretim yılında il milli eğitim müdürlüklerince pilot okullar belirlenmiş ve okul dışı öğrenme ortamları uygulamaları başlamıştır. Rusya'da 2022 yılında özel olarak 5. ile 9. Sınıflar arasında "Fonksiyonel okuryazarlık: yaşam için öğrenme", 2023 yılında 10. ve 11. Sınıflarda "Ekonomi'de matematik" ders dışı programları hazırlanmıştır. Elde edilen verilerden, Rusya'da hazırlanan programlar doğrultusunda etkinlik birliği sağlandığı, Türkiye'de okul dışı öğrenme etkinlikleri kılavuzlarının il bazında her il için özel olarak hazırlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Türkiye, Okul Dışı Öğrenme Ortamları Mevzuatı, Matematik Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortamları

Comparıson of Out- Of-School Learnıng Envıronments and Legıslatıons in Mathematıcs Teachıng in Russıa and Turkıye

Abstract: The present study was prepared to compare out-of-school learning environments and legislation in mathematics teaching in Russia and Turkiye. The Document Analysis Method, which is one of the Qualitative Research Methods, was used in the study. Out-of-school learning environment covers places where education and training activities are performed to enable learning by experiencing in line with the subjects and achievements in the out-of-school learning environment education and training programs by carrying out integrated or extracurricular activities to enable students to discover the production, culture, art and geographical capacity of their own regions, recognize plant and animal species, local characteristics, games and folklore (MoNE, 2019). The Out-of-School Learning Environments Guide of the Ministry of National Education (MoNE) was published on February 8, 2019 in Turkiye. The guide was sent to the Provincial Directorates of National Education and teams were

formed by field and branch teachers. Teachers were enabled to identify out-of-school learning environments within the provincial borders and create a “Guide Book/e-Book” for their cities. Pilot Schools were determined in the 2019-2020 Academic Year by the Provincial National Education Directorates and out-of-school learning environments practices started. Functional Literacy: Learning for Life” extracurricular programs were prepared in Russia specifically for the 5th-9th grades in 2022, and “Mathematics in Economics” extracurricular programs were prepared for the 10th-11th grades in 2023. Based on the data obtained in the study, it was found that unity of activity was achieved in line with the programs that were prepared in Russia, and Out-of-School Learning Activities Guides were prepared in Turkiye specifically for each city on a provincial basis.

Keywords: Russia, Turkiye, Out-Of-School Learning Environments Legislation, Out-Of-School Learning Environments in Mathematics Teaching

Makale id= 25

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8177-3739; 0000-0003-1831-6559

Updating Approaches to Teaching Mathematics in Russia: Developing Schoolchildren's Mathematical Literacy

Prof.Dr. Leila Leonardovna Salekhova[1], Asst. Prof.Dr. Güler Çavuşoğlu[2]
[1] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, gcavusoglu@comu.edu.tr
[2] Kazan Federal Üniversitesi

*Corresponding author: Güler Çavuşoğlu

Abstract: Mathematics is a basic subject in Russian schools. Now one of the tasks of teaching school mathematics is the formation of functional mathematical literacy of schoolchildren. The process of functional mathematical literacy development is associated with the international PISA study. For this purpose, special electronic resources with tasks and corresponding teaching methods are being developed for teachers and parents. The most popular resources are the open task bank on the website of the "Institute of Education Development Strategy of the Russian Academy of Education" http://skiv.instrau.ru/bank-zadaniy/ and the Russian Electronic School https://resh.edu.ru /. Since 2019, a nationwide assessment of mathematical literacy has been carried out using the PISA model. Since 2023, in Russian schools, along with the subjects "Algebra" and "Geometry", a new subject "Probability and Statistics" began to be studied from the 7th grade. The innovation is that each student must complete an individual project. In 2023, a special "Program of extracurricular activities "Functional literacy: learning for life"" was developed. Thus, many concrete steps are being taken towards the development of functional mathematical literacy of schoolchildren in Russia.

Keywords: Mathematics Education, Pısa Assessment, Development, Functional Mathematical Literacy.

ОБНОВЛЕНИЕ ПОДХОДОВ К ОБУЧЕНИЮ МАТЕМАТИКЕ В РОССИИ В НАПРАВЛЕНИИ РАЗВИТИЯ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ГРАМОТНОСТИ ШКОЛЬНИКОВ

Аннотация: Математика — один из базовых предметов в российской школе. При изучении математики формируются интеллектуальные умения, необходимые любому человеку вне зависимости от того, в какой сфере деятельности он будет занят в дальнейшем. Процесс формирования функциональной математической грамотности связывают с международным исследованием PISA. С целью формирования и оценки математической грамотности школьников для учителей математики разрабатываются специальные электронные ресурсы с заданиями. Наиболее популярными ресурсами являются открытый банк заданий на сайте федерального государственного бюджетного научного учреждения «Институт стратегии развития образования Российской академии образования» http://skiv.instrao.ru/bank-zadaniy/ и Российская электронная школа https://resh.edu.ru/. С 2019 года проводится общероссийская оценка математической грамотности по модели PISA. С 2023 года в российской школе наряду с предметами «Алгебра» и «Геометрия» предметной области «Математика и информатика» с 7 класса начал изучаться новый предмет «Вероятность и статистика», по 1 уроку в неделю. Новшеством является и то, что каждый школьник самостоятельно под руководством учителя или тьютора должен выполнить по

выбранной теме индивидуальный проект. В частности, в 2023 году разработана специальная «Программа внеурочной деятельности «Функциональная грамотность: учимся для жизни»», реализация которой также будет способствовать формированию математической грамотности школьников.

Ключевые слова: математическое образование, оценка PISA, развитие, функциональная математическая грамотность

Makale id= 17

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0430-9633

-ИЗ-ЗА, -ОТ, -ПО ve -ИЗ Edatları Örneğinde Rus Dilinde Sebep-Sonuç İlişkileri

Dr. Öğretim Üyesi Tülay Akbaba[1]
[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, takbaba@mehmetakif.edu.tr

Özet: Çalışmanın konusu Rus dilinde *-из-за, -от, -по* ve *-из* edatları örneğinde sebep-sonuç ilişkilerini analiz etmektir. Çalışmanın amacı *-из-за, -от, -по* ve *-из* edatlarının didaktik Rus dil bilimi açısından tanımını yapmak ve bu edatlar arasındaki semantik farkları örneklerle açıklamaktır. *-Из-за* edatı olumsuz ve istenmeyen sonuçlara yol açan bir nedeni ifade etmek için kullanılır. Bu durumda dış bir etken söz konusudur. *Из-за сильного ветра и дождей повалило деревья – Şiddetli rüzgar ve yağış nedeniyle ağaçlar devrildi. -От* edatı: a) Kişinin duygularının istenmeyen sonuçlara yol açmasında kullanılır. *Она застыла от страха – Korkudan donakaldı*; b) Dış koşulların fiziksel durumda değişikliğe yol açmasında kullanılır. *Услышав новость, дети подпрыгнули от радости – Çocuklar haberi duyunca sevinçten havalara uçtu*; c) Doğa olaylarının değişikliklere yol açmasında kullanılır. *Он не мог заснуть от жары – Sıcaktan uyuyamadı. -По* edatı kasıtlı yapılmayan eylemin nedenini belirtmek için kullanılır. *Он забыл билеты в театр по рассеянности – Dalgınlıktan tiyatro biletlerini unuttu. -Из* edatı kişiyi bilinçli bir eyleme sürüklemek için kullanılır. Bu yapıya sahip sınırlı sayıda isim bulunmaktadır. *Из вежливости я не прерывала его – Nezaketimden dolayı sözünü kesmedim.* Çalışmada betimleyici yöntem kullanılmıştır. Bu çalışma sonucunda *-из-за, -от, -по* ve *-из* edatlarının Türkçeye genellikle -den, -dan, dolayı, yüzünden ya da nedeniyle şeklinde çevrildiği ancak Türkçeden Rusçaya tercüme edildiğinde ise semantik açıdan yukarıda açıklanan birkaç faktörün etkili olduğu tespit edilmiştir. Bizim bakış açımıza göre en önemli faktörün sonucun niteliği olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *-из-за, -от, -по* ve *-из* edatları, sebep-sonuç ilişkileri, Rus dili

CAUSE-EFFECT RELATIONSHIPS IN RUSSIAN LANGUAGE ON THE EXAMPLE OF THE PREPOSITIONS -ИЗ-ЗА, -ОТ, -ПО AND –ИЗ

Abstract: The subject of the study is to analyze the cause-effect relations in the Russian language on the example of the prepositions *-из-за, -от, -по* and *-из*. The aim of the study is to define the prepositions *-из-за, -от, -по* and *-из* from the point of view of didactic Russian linguistics and to explain the semantic differences between these prepositions through examples. The preposition *-из-за* is used to express a cause that leads to negative and undesirable consequences. In this case there is an external factor playing its role. *Из-за сильного ветра и дождей повалило деревья – Trees have fallen due to strong winds and rainfall.* Preposition *-от*: a) It is used when a person's emotions lead to undesirable consequences. *Она застыла от страха – She was frozen with fear;* b) It is used when external conditions cause changes in the physical state. *Услышав новость, дети подпрыгнули от радости – The children were overjoyed when they heard the news;* c) It is used when natural events cause certain changes. *Он не мог заснуть от жары – He could not sleep because of the heat.* The preposition *-по* is used to indicate the cause of an unintentional action. *Он забыл билеты в театр по рассеянности – He absently forgot about the theater tickets.* The preposition *-из* is used to drive a person to a conscious action. There are a limited number of nouns having this structure. *Из вежливости я не прерывала его – I did not interrupt*

him out of politeness. The study was conducted with the descriptive method. As a result of this study, it was found that the prepositions *-из-за, -от, -по* and *-из* are usually translated into Turkish language as *-den, -dan, dolayı* or *yüzünden,* but when translated from Turkish into Russian, several factors described above are semantically effective. From our point of view, the most important factor is the quality of the result.

Keywords*:* *the prepositions -из-за, -от, -по* and *-из*, cause-effect relationships, Russian language

Makale id= 26

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2266-947X

Semantıc Repetition in a Language

Prof.Dr. Gülçöhre Alıyeva[1]
[1]Azerbaycan Devlet Deniz Akademisi

Abstract: This article deals with semantic repetitions in the language. Semantic repetition or "semantic reduplication" (Shekhtman, 1977) refers to the repeated reproduction of situations (actions or states) from the moment of its beginning, in all its phases and up to the moment of completion, the same or similar semantic components, indicated by dissimilar words. The repeatability of actions, processes, and events as manifestations of objective reality is reflected in the abstracting activity of human consciousness. In the introduction, along with the justification of the choice of the research topic and its relevance, an overview of the linguistic works of a number of Russian scientists devoted to the study of repeatability (A.V.Bondarko, A.M.Lomov, K.A. Sokolovskaya, L.M.Roshchina, O.K.Grekova, etc.) is given. According to Grekova, the meaning of repetition and the means of their expression in modern Russian is based on the following understanding of this issue: 1) the verb is a formant of the aspectual characteristic of the repetition of a sentence, an equal nominal formant; 2) the predicate in any form of its expression (whether it is verbal or nominal) is equal to the lexical means of expressing the meaning of the repeatability of an action or state ; 3) the aspectual semantics of the lexical means of forming the meaning of repeatability is more specific and definite than the aspectual semantics of a verb word (Grekova, 1985). The influence of context on the manifestation of aspectual semantics has been considered in a number of studies. K.A.Sokolovskaya notes that the concept of a grammatically significant context stands out from the broad concept of context on the grounds that its context-forming core is a morphological category (Sokolovskaya, 1979).

Keywords: Semantics, Reduplication, Predicate, Expression, Content

Makale id= 12

Sözlü Sunum

ORCID ID:

Öğretmenin Sınıfta Konuşmasının Kritik Rolü

Doç.Dr. Gülzar Hanbabayeva[1]
[1]Bakü Devlet Üniversitesi

Özet: Öğretmenin konuşması sınıfta önemli bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenme ve içerikle etkileşime geçme yeteneği, öğretmenin onlarla iletişim kurma biçiminden önemli ölçüde etkilenebilir. Öğrencilerin dersin amaçlarını anlamalarını ve öğretim yöntemlerini takip edebilmelerini sağlamak için öğretmenin konuşması açık, kısa ve ilgi çekici olmalıdır. Öğretmenin sözleriyle de sınıfta olumlu bir atmosfer yaratılabilir. Eğitmen teşvik edici bir dil ve yöntemler kullanarak öğrencilerin özgüven geliştirmelerine yardımcı olabilir. Sınıfla konuşmak öğrenciler arasında bir topluluk duygusu geliştirebilir. Öğretmenler öğrencilerin bilgiyi anlamalarını sağlamak için çeşitli stratejiler kullanmalıdır. Zor konuları açıklığa kavuşturmak için öğretmen tekrarlar, benzetmeler veya örnekler kullanabilir. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin eleştirel düşünmelerini geliştirmek ve onları öğrenme sürecine aktif olarak katılmaya teşvik etmek için sorular kullanmalıdır. Eğitmen teşvik, övgü ve teşekkür sözcüklerini kullanarak çocukları öğrenmeye teşvik edebilir. Bu onların kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlayacaktır. Sonuç olarak öğretmenin ders boyunca söylediği sözlerin önemini anlamak önemlidir. Öğretmenin konuşması, öğrencileri motive etmek, öğrencinin öğrenmesini teşvik etmek, olumlu bir sınıf ortamı yaratmak ve olumlu davranışları pekiştirmek açısından önemlidir. Öğrenme sürecini geliştirmek ve öğrencilerin tam potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak için öğretmenler açık, net ve motive edici bir şekilde iletişim kurmaya çalışmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Konuşma, Öğrenme, Öğretim, Motivasyon, Öyrenci

The Critical Role of a Teacher's Speech in the Classroom

Abstract: A teacher's speech plays an important role in the classroom. Students' ability to learn and engage with content can be significantly affected by the way a teacher communicates with them. The teacher's speech should be clear, concise and interesting to make sure that the students understand the objectives of the lesson and can follow the teaching methods. A positive atmosphere in the classroom can also be created by the teacher's words. The instructor can help students develop self-confidence by using encouraging language and methods. Talking to the class can develop a sense of community among students. Teachers must use a variety of strategies to ensure students' understanding of information. To clarify difficult topics, the teacher can use repetitions, analogies or examples. Teachers should also use questions to develop students' critical thinking and encourage them to actively participate in the learning process. The instructor can inspire children to learn by using words of encouragement, praise, and thanks. This will make them feel more confident. In conclusion, it is important to understand the importance of the teacher's words throughout the lesson. Teacher speech is important for motivating students, promoting student learning, creating a positive classroom environment, and reinforcing positive behavior. To improve the learning process and help students realize their full potential, teachers should strive to communicate clearly, concisely, and motivatingly.

Keywords: Speech, Learning, İnstruction, Motivation, Student

Makale id= 20

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2373-4467

Rus Masal Kahramanlarının İsimlerinin Türkçeye Çevirisi Sorunları

Dr. Öğretim Üyesi Ruşen Ramizoğlu[1]
[1]Selçuk Üniversitesi

Özet: Rus halkına ait folklor örnekleri, özellikle masallar, efsaneler bu halk hakkında kültürel, tarihi ve sosyolojik bilgiler içermektedir. Bu örnekler çoğunlukla Rusların dünya görüşü, ulusal zihniyeti, tarihsel gelişim düzeyi, yerleşim bölgesi ve dini bağlılığı hakkındaki bilgileri yansıtmaktadır. Bu tür folklor örnekleri arasında Rus masalları benzersizliğiyle özellikle dikkat çekmektedir. Masalların önemi, onların okuyucu kitlesinin genel olarak çocuklardan oluşması, yani küçük yaşlardan itibaren çocukların sosyal bilincinin ve dünya görüşünün oluşumunu etkileme fırsatlarına sahip olmaları ile ifade edilebilir. Bu anlamda Rus masallarının Türk araştırmacılar tarafından incelenmesi ve araştırılması, Rus toplumsal bilincinin ve dünya görüşünün başlangıç noktası olan ilkel kaynağın incelenmesi olarak değerlendirilebilir. Bu tür analiz ve araştırmaların yapılabilmesi için Rus masallarının başarılı bir şekilde Türkçeye çevrilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çevirilerde Rus masallarının bilgilendirici anlamının Türkçeye aktarılması ve Rus masal dilinin özgünlüğünün korunması, özel bir çeviri yeteneği gerektirmektedir. Rus masallarında bilgilendirici anlam yalnızca masalların içeriğinde değil, masal kahramanlarının adlarında da gizlenebilir. Örneğin, Vasilisa Prekrasnaya, Tsarevna Nesmeyana, Sneguroçka, Baba-Yaga, İvan Durak, İvan Tsareviç, Zmey Gorınıç Koşey Besmertnıy, vb. Rus masal kahramanlarının isimleri, onların karakter özelliklerini ortaya çıkarabilecek bilgilendirici bir anlama sahiptir. Sözcüksel çeviri sırasında bu bilgilendirici anlam genellikle kaybolur. Araştırmamızın amacı, Rus masal kahramanlarının isimlerinin Türkçeye çevirilerinde çevirmenlerin yaptığı hataları ortaya çıkarmak, daha uygun ve eşdeğer çeviri seçeneklerini tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Rus Folkloru, Rus Masalları, Rus Masal Kahramanları, Sözcüksel Çeviri, Eşdeğer Çeviri.

Problems of Translating the Names of Russian Fairy Tales Heroes İnto Turkish

Abstract: Folklore samples of the Russian people, especially fairy tales, legends, contain cultural, historical and sociological information about this people. These examples often reflect information about Russians' outlook, national mentality, level of historical development, residential area, and religious affiliation. Among such examples of folklore, Russian fairy tales draw special attention for their uniqueness. The uniqueness of fairy tales is justified by the fact that the audience consists mainly of children, that is, they have opportunities to influence the formation of the social consciousness and worldview of children from a young age. In this sense, the analysis and research of Russian fairy tales by Turkish researchers can be evaluated as the study of the source from which Russian social consciousness and worldview took its beginning. In order to carry out such analysis and research, the successful translation of Russian fairy tales into Turkish is of great importance. In these translations, transferring the informative meaning of Russian fairy tales into the Turkish language and preserving the uniqueness of the Russian fairy tale language requires a special talent from the translator. In Russian fairy tales, informative meaning can be hidden not only in the content, but even in the names of individual fairy tale heroes. The names of the heroes of Russian fairy tales, for example, Vasilisa

Prekrasnaya, Tsarevna Nesmeyana, Snegurochka, Baba-Yaga, Ivan Durak, Ivan Tsarevich, Zmey Gorynich, Koshey Besmertniy, etc., have an informative meaning that can reveal their character traits. This informative meaning is often lost during literal translation. Our research is dedicated to uncovering the translator's mistakes made during the translation of the names of the heroes of Russian fairy tales into Turkish, and to identifying more suitable and adequate translation options.

Keywords: Russian Folklore, Russian Fairy Tales, Heroes of Russian Fairy Tales, Literal Translation, Adequate Translation.

Makale id= 2

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-5886-1135

Türk ve Rus Dillerinde Atasözlerinin Varlığı Tarihi

Doç.Dr. Aytan Mammadova[1]
[1]Sumgayit Devlet Üniversitesi

Özet: Türk dilinde atasözleri çok eski zamanlardan vardır. İlk yazıya alınmış türk atasözlerine biz türk halklarının büyük yazılı anıtı olan "Kitabi-Dede-Korkut"ta rastlıyoruz (VII yüzyıl): "Baba malından ne fayda başta dele olmasa", "Karı düşman dost olmaz", "Kız, anadan görmeyince öğüt almaz", "Oğul atanın yeteridir, iki gözünün biridir". Türk atasözlerinin örnekleri daha gec devrin çok önemli yazılı anıtı olan Mahmut Kaşgarinin "Divani-lüğeti-türk" (XI yüzyl) eserinde de verilmişdir. Onlardan bazılarını rus karşılıkları ile aşağıda gösteriyoruz: "Kanıg kan birle yumas" - "?►р?►?►?►ь ?►р?►?►?►ью ?►?► с?►?►?►?►шь"; "Tağ tağa kavuşmaz, kişi kişiye kavuşur" - "?►?►?►р?► ?►?► сх?►?►?►?►тся с ?►?►р?►?►, ч?►?►?►?►?►?►?► сх?►?►?►?►тся с ч?►?►?►?►?►?►?►?►?►"; "Bir karga birle kış gelmes" - "?►?►?►?►?► ?►?►р?►?►?►?► ?►?►?►?►ы ?►?► ?►?►?►?►?►?►т"; "Bir tilkinin terisin iki defa soymas" - "?► ?►?►?►?►?►?► ?►?►с?►цы ?►?►?►?►?►?►ы ш?►уру ?►?► с?►?►?►?►?►ют". Kaşgari atasözlerinin "sav" adlandırıyordu, onları, türk tayfalarının yaşadıklaır arazilere seyahat ederek yıllar boyu topluyordu. Bu atasözlerinin çoğu bazı fonetik ve dilbilgisel deyişiklilere uğrayarak günümüze kadar kullanılmaktadır. Rus dilinde "poslovitsa" (atasözü) termi yalnız 17.yüzyılın sonunda kullanılmaya başamıştır. Fakat, halk düşüncesini renkli şekilde ifade eden özel deyimlerin varlılığı tarihi çok daha eski zamanlara tesadüf ediyor. Eski Rusiya`nın birçok tarihi olaylarını (örn. Tatar-Mogol istilasını) yansıtan atasözleri ve deyimleri örneklerine eski vakayinamelerde rast geliniyor. Rusiya`da ilk atasözleri mecmuaları I Pyotr`un devrinde, 17.yüzyılın sonu 18.yüzyılın evvelinde, Pavel Simoni tarafından basılmıştır. Bu mecmualarda bugün de kullanılan atasözlerine rast gelmek mümkün: "?►?► ш?►рст?► с?►?►?►?►?► ?► ?►?►я ?►?►?►?►", "?►?►?► ?►ы ?► р?►?►, ?►?► ?►р?►х?► ?►?► ?►устят", "?►?► ?►?►?►?►?►?► ?►р?►тя?►?►?►?►?► ?►?►?►?►?►", ve s.

Anahtar Kelimeler: Atasözleri, Rus Dili, Türkçe, Anıt, Mecmua, Tayfalar.

History of Existence of Proverbs in Turkish and Russian Languages

Abstract: In Turkish language proverbs exist since ancient times. We meet the first Turkish written proverbs in the great written monument of Turkic nations "Kitabi-Dede-Korkut" (VII c.): "Baba malından ne fayda başta dele olmasa", "Karı düşman dost olmaz", "Kız, anadan görmeyince öğüt almaz", "Oğul atanın yeteridir, iki gözünün biridir". The examples of Turkish proverbs are also given in another very important written monument of the later period (XI c.) Mahmud Kashgari`s "Divani-lugeti-turk". Below we give some of these examples together with their Russian equivalents: "Kanıg kan birle yumas" - "?►р?►?►?►ь ?►р?►?►?►ью ?►?► с?►?►?►?►шь"; "Tağ tağa kavuşmaz, kişi kişiye kavuşur" - "?►?►?►р?► ?►?► сх?►?►?►?►тся с ?►?►р?►?►, ч?►?►?►?►?►?►?► сх?►?►?►?►тся с ч?►?►?►?►?►?►?►?►?►"; "Bir karga birle kış gelmes" - "?►?►?►?►?► ?►?►р?►?►?►?► ?►?►?►?►ы ?►?► ?►?►?►?►?►?►т"; "Bir tilkinin terisin iki defa soymas" - "?► ?►?►?►?►?►?► ?►?►с?►цы ?►?►?►?►?►?►ы ш?►уру ?►?► с?►?►?►?►?►ют". Kaşgari

called proverbs “sav”. He was collecting them for years travelling across the lands where Turkic tribes were living. Majority of these proverbs are used nowadays with some phonetic or grammatical changes. In Russian language the term “poslovitsa” (proverb) has been used only since the end of the XVII century. However, existence of the special sayings, reflecting people`s thought colourfully has much more ancient history. The examples of proverbs and sayings, reflecting many of the ancient Russia`s historical events (for example, the Tatar-Mogol invasion) can be found in the ancient chronicles. The first books of proverbs were published by Pavel Simoni during the epoch of Peter I at the end of XVII - beginning of XVIII centuries. At the pages of these books we can see the proverbs which are used even nowadays: “?►?► ш?►рст?► с?►?►?►?►?►?► ?► ?►?►я ?►?►?►?►?►”, “?►?►?►?► ?►ы ?► р?►?►, ?►?► ?►р?►х?► ?►?► ?►устят”, “?►?► ?►?►?►?►?►?►?► ?►р?►тя?►?►?►?►?►?► ?►?►?►?►?►?►”, etc.

Keywords: Proverbs, Russian Language, Monument, Turkish, Book, Tribes

Makale id= 18

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-7490-4035

Kültür Diyaloğunda Edebi Çevirinin Rolü

Doç.Dr. Leyla Alıyeva[1]
[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Mütercim ve Tercümanlık Bölümü

Özet: Çevirilerin çeşitliliği, yoğunluğu ve yüksek kültürü, hem ulusal edebiyatın zenginliğinin hem de ulusal özgünlüğünün farkındalığının vazgeçilmez koşuludur. Yetenekli ve titiz tercümanların faaliyetleri sayesinde, insan dehasının bilim, kurgu ve sanattaki başarıları ulusal kültürün serveti haline gelir. Çeviri etkinliği, en yüksek iki dillilik düzeyinde filolojik bir profilin belirli bir yaratıcı etkinliğidir. Çevirinin farklı sektörlerinde binlerce tercüman istihdam edilmektedir ve birlikte ele alındığında, çeviriyi ilerleten ve uluslar arasında karşılıklı anlayışın «köprüleri» kurma amacına hizmet eden onlardır. Şu anda, birçok edebi çeviri konusu, özellikleri zaten yeterince ayrıntılı olarak geliştirilmiştir. Araştırmacılar, kurgunun, özellikle de folklorik edebiyatın çevirilerinin incelenmesinin, metnin bireysel özgünlüğünü, eserin ideolojik ve sanatsal özelliklerini, kelimenin sanatı olarak estetik ve etnik doğasını ortaya çıkarmayı mümkün kılan materyelin derin bir üslup analizini içerdiğini kabul ediyorlar. Çeşitli kültürel bağlamlarda orijinalle bir arada bulunan, mekan ve zamanın üstesinden gelen çeviriler, bir sanat eserine sonsuz sayıda yaşam sürme fırsatı verir. Halklar arasındaki kültürel ve edebi karşılıklı ilişkiler doğası gereği diyalojiktir, ancak kültürlerin diyaloğu aşağı yukarı geniş kültürel ve dilsel topluluk katmanlarının katılımını içerir ve bu nedenle çeviri olmadan imkansızdır; Ne de olsa, dünya edebiyatının başyapıtlarının dünya çapında orijinalinden, yani anavatanlarından çok daha fazla sayıda okuyucu tarafından bilinmesi çevirilerdedir. Makalemizde Türkçeye yapılan çevirilerin karşılaştırmalı analizi için 19. yüzyılın büyük Rus yazarlarının bazı eserlerinden yararlanılacaktır. Doğal olarak kültürlerin diyalogunda, kültürel ve manevi değerlerin değişiminde edebi çevirinin rolü büyüktür. Aslında, edebi metinlerin çevirisi, ilk uluslararası kitle iletişim aracı oldu.

Anahtar Kelimeler: Etnik, Edebi Çeviri, Kültür Diyaloğu, Manevi Değerler

The Role of Literary Translation in the Dialogue of Cultures

Abstract: The diversity, intensity and high culture of translations are an indispensable condition for both the prosperity of national literature and its awareness of its national specifics. Thanks to the activities of talented and exacting translators, the achievements of human genius in science, fiction, and art become the property of national culture. Translation activity is a specific creative activity of a philological profile at the highest level of bilingualism. Thousands of translators are employed in various branches of translation, and it is they who, taken together, advance the translation business and serve the cause of establishing "bridges" of mutual understanding between peoples. At present, many issues of literary translation, its specifics have already been worked out in sufficient detail. The researchers are unanimous that the study of translations of fiction, in particular folklore, involves a deep stylistic analysis of the material, which allows revealing its individual originality, ideological and artistic features of the work, its aesthetic and ethnic nature as the art of the word. Translations, coexisting with the original in various cultural contexts, overcoming space and time, give a work of art the opportunity to live an infinite number of lives. Cultural and literary interrelations between peoples are dialogical in nature, but the dialogue of cultures involves the participation of more or less broad layers of cultural and

linguistic communities and therefore is impossible without translation; after all, it is in translations that the masterpieces of world literature are known to a much larger number of readers around the world than in the original - in their homeland. Some of the works of the great Russian writers of the 19th century will be used as material for a comparative analysis of translations into Turkish in our article.

Keywords: Ethnic, Literary Translation, Dialogue of Cultures, Spiritual Values

Makale id= 13

Sözlü Sunum

ORCID ID: ORCID ID 0000-0002-2321-3864

Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretiminde Atasözleri ve Deyimlerin Rolü (Rusça)

Doç.Dr. Kamala Kerımova[1]
[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Mütercim Tercümanlık Bölümü

Özet: Atasözü ve deyimler, geçmişten günümüze toplum yaşamının deneyimleri sonucunda oluşan kalıplaşmış ifadelerdir. Bu kalıplaşmış ifadeler yaşam tarzını yansıtır. Bilhassa insan yaşamının belirli olgusu hakkındaki bilgileri aktarır. Rusçanın Yabancı Dil Olarak (RYD) öğretilmesinde büyük rol oynayan atasözü ve deyimlerin rolü hakkında bilgi verilecek olunursa; öğrencilerin kelime dağarcığını ve dilin mecazi yapısının gelişiminde önemlidir. Bunun yanı sıra bu kalıplaşmış ifadeler, düşünceyi düzenleme ve yaşam değerlerinin şekillenmesinde rol oynar. Yabancı Dil Olarak Rusça öğretimi için atasözü ve deyimler, canlı ve etkileyici örnek kaynaklar arasındadır. Atasözü ve deyimler vasıtasıyla Rusçanın; fonetik, sözcüksel ve dilbilgisi becerilerinin geliştirilmesi sürecinde önemlidir. Kalıplaşmış ifadeler folklor unsurlar aracılığıyla hedef dilin konuşulduğu ülkenin kültürüne aşina olmak, öğrencileri başka bir ulusun dil kültürüne dâhil eder. Böylece deyim ve atasözü, kültürlerarası iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu kalıplaşmış ifadelerin derin içeriği sadece öğrencilerin düşünmesini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda eğitimsel öneme de sahiptir. Ortaya konulan çalışma ile Yabancı Dil Olarak Rusça (RYD) derslerinde atasözü ve deyimlerin kullanımı ortaya konmaktadır. Bu kalıplaşmış ifadelerle Rus dilini öğrenme motivasyonu ve edinim başarısını arttırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Atasözleri ve Deyimler, Kelime Hazinesi, Folklor Unsurları, Kültürlerarası İletişim, Halk Bilgeliği

The Role of Idıoms and Proverbs in Teachıng Russıan As a Foreıgn Language" (In Russıan)

Abstract: Proverbs and idioms are stereotyped expressions formed as a result of the experiences of community life from past to present. These stereotyped expressions reflect the way of life. In particular, they convey information about certain phenomena of human life. If we talk about the role of proverbs and idioms, which play a big role in teaching Russian as a Foreign Language (RFL), they are important in the development of students' vocabulary and the figurative structure of the language. In addition, these stereotyped expressions play a role in organizing thought and shaping life values. Proverbs and idioms are among the vivid and impressive sample resources for teaching Russian as a Foreign Language. Proverbs and idioms are important in the process of developing phonetic, lexical and grammatical skills of Russian. Familiarization with the culture of the country where the target language is spoken through stereotypes and folklore elements immerses students in the linguistic culture of another nation. Thus, idioms and proverbs are used as a means of intercultural communication. The deep content of these stereotypes not only develops students' thinking, but also has educational significance. With the present study, the use of proverbs and idioms in Russian as a Foreign Language (RFL) lessons is revealed. The aim is to increase the motivation to learn Russian language and the success of acquisition with these stereotyped expressions.

Keywords: Idioms and Proverbs, Vocabulary, Elements of Folklore, İntercultural Communication, Folk Wisdom

Makale id= 10

Sözlü Sunum

ORCID ID: 2507

The Effect of Sport Activity On Some Physical Attributes and Physiological Variables Associated With Hearing İmpairment Children

Researcher Ayad Omar[1] , Prof.Dr. Ali Hassen[2]
[1]Tripoli University Faculty of Physical Education and Sport Sciences
[2]Faculty of Physical Education and Sport Sciences Tripoli University

*Corresponding author: Ayad Omar

Özet: Introduction: The study aims to identify the impact of the rehabilitation exercise program on some of the elements associated with this disability (compatibility - balance - agility - flexibility - speed) for people with hearing disabilities, and to identify the impact of proposed rehabilitation exercise programs on some physiological variables for people with hearing disabilities This study followed the experimental method, due to its relevance to the subject of the research and the nature of the problem that we are going to study, and the application of tribal and remote measurements, until we know the impact of the proposed rehabilitation program on children with hearing disabilities, which depends on observation and gives accurate results in a high percentage, as this study was conducted The number of (15) students of the basic education stage for people with special needs at the Al-Amal Center for the Deaf and Hard of Hearing in Sabha, their ages ranged between (10-15) years It was chosen randomly using the SPSS statistical program in analyzing the results, and the study concluded a set of results, the most important of which is that the proposed training program that was applied to the category of students with hearing disabilities of the age group (10-15) was successful and had an impact on improving all physical attributes and variables The physiological study under study, as it led to the improvement of most of the variables of special physical abilities (endurance, strength of the arms, strength of the legs, motor speed And the flexibility of the trunk, and agility), and the improvement in physical attributes and physiological variables appears through the difference between the tribal and remote measurements in favor of the dimensional measurement of the experimental group, which indicates the success of the program. Its percentage (13.01%), which was calculated by summing the percentages of improvement in all the physical characteristics under study and dividing them by their number Also, the most important recommendations summarized by the study is the interest in developing specific training programs on sound scientific foundations to develop the physical abilities of students in the basic education stage of the age group (10-15 years) with hearing disabilities because of their positive and clear impact on the progress of the level of physical abilities and consequently the variables Physical and sports activity is an important means and a major factor in the physical and psychological rehabilitation of this group, where it contributes and allows them to regain confidence in themselves, use their intelligence and raise their competitive and cooperative spirit, and this activity has a prominent role in the development of some physical characteristics and skills for people with hearing disabilities. Key words - physiological variables - hearing impairment - physical characteristics References:: A, Alshaih (2016). Neutrophil to Lyn Mphocyte Eatio among Diabetes Mellitus Patients with foot Ulcer in Kartoum State. Jeffery, N and Cox, P (2010) Semicircular canla and agolity : the influnce of size and shape measurments . Journal of Anotomy Leukoredu cad blood components

Anahtar Kelimeler: Physiological Variables - Hearing İmpairment - Physical Characteristics

Makale id= 1

Sözlü Sunum

ORCID ID:

Legal Framework and Features of State Control Over the Actıvıtıes of Munıcıpalıtıes

Öğr.Gör. Mammadova Javahirkhanim Fuad[1] , Dr. Bayramova Laman Rasul[2]
[1]Azerbaycan Devlet iktisat Üniversitesi (UNEC)
[2]Constitusional Court of the Republic of Azerbaijan

*Corresponding author: Javakhir Mammadova Fuad kyzy

Abstract: The Republic of Azerbaijan has made significant progress in building a civil society and the rule of law, fighting corruption, preventing violations of human rights and freedoms, ensuring transparency and accountability in governance, supporting small and medium-sized enterprises and achieving the required level of socio-economic development. The legal framework of state and public control fulfills a management mission at a time when goals come to the fore. The process of formation of the system of local self-government in Azerbaijan has been completed, sufficient normative regulation has been created for the framework and financial potential of municipalities. Now the most important issue is to achieve the efficiency of municipalities through the correct use of resources of the local budget, funds allocated from the state budget, and available opportunities. However, the achievement of these goals, the strengthening and development of the local self-government system is impossible without the development of both state and public mechanisms of control over the activities of local self-government bodies. It should be noted that the state of control over the activities of local self-government bodies in Azerbaijan today does not satisfy either the state or the population, and appropriate measures are required in this area. In fact, municipalities must operate under the control of both the local population and the relevant state bodies.Otherwise, this can lead to the spread of negative situations in municipalities, corporate interests prevail over the interests of residents and inefficiency of municipali ties in general, a complete loss of confidence in local government. Particular attention should be paid to the importance of monitoring systems to ensure the effective functioning of the system of l local self-government.

Keywords: State Control, Municipality Constitution, State, Democracy, Human Rights, İndependence, the Republic of Azerbaijan

Makale id= 22

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1332-398X

Kronik Böbrek Yetmezliği Olan Hastalarda Serum Magnezyum Düzeyi ve Anemi İlişkisi

Doç.Dr. Zeynep Bıyık[1] , Doç.Dr. Yasemin Coşkun Yavuz[1] , Prof.Dr. Lütfullah Altıntepe[1]
[1]Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi

*Corresponding author: Zeynep Bıyık

Özet: Genel populasyonda serum magnezyum seviyeleri ile anemi arasında ters ilişki olduğu gösterildi. Ancak kronik böbrek yetmezliği hasta populasyonunda serum magnezyum düzeyi ile anemi ilişkisi hakkında çok az bilgi vardır. Biz de evre 3-5 prediyaliz kronik böbrek yetmezliği hastalarında hipomagnezemi ve anemi ilişkisini araştırmayı amaçladık. Bu kesitsel retrospektif çalışmaya tahmini glomeruler filtrasyon hızı 60 ml/dk ve altında olan 213 kronik böbrek yetmezliği hastası dahil edildi. Ocak 2018-Ocak 2019 arası ayaktan hastaların laboratuar ve demografik verileri toplandı. Magnezyum düzeyi 1.9 mg/dl' nin altında olanlar hipomagnezemi olarak kabul edildi. Bu hastaların 62 sinin (%29.1) serum magnesium düzeyi 1.9 mg/dL'nin altında idi. Hipomagnezemik hastalar normomagnezemik hastalarla karşılaştırıldığında hipomagnezemik hastaların ortalama hemoglobin değerlerinin daha düşük olduğu (11.3 g/dL vs 12.7 g/dL, p<0.001), proton pompa inhibitörü kullanım oranlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu (33.9% vs 17.2%, p=0.008), ve median idrar protein/kreatinin oranının anlamlı olarak daha yüksek olduğu (1017.5 mg/gCr vs 536 mg/gCr, p=0.045) tespit edildi. Multivariate analizde, hemoglobin (OR 0.634; 95%CI 0.505-0.795; p<0.001) and proton pompa inhibitörü kullanımı (OR 2.670; 95%CI 1.113-6.318; p=0.025) hipomagnezeminin bağımsız belirleyicisi idi. Hipomagnezemi prediyaliz CKD hastalarında sık görülen bir elektrolit bozukluğudur. Bu hasta grubunda anemi hipomagnezemi ile bağımsız şekilde ilişkilidir

Anahtar Kelimeler: Kronik Böbrek Yetmezliği, Hipomagnezemi, Anemi

Association Between Serum Magnesium and Anemia in Patients With Chronic Kidney Disease

Abstract: An inverse association was shown between serum magnesium levels and anemia in the general population. However, limited information is available about the association between serum magnesium level and anemia in the patient population with chronic kidney disease. We aimed to investigate the relationship between hypomagnesaemia and anemia in pre-dialysis patients with chronic kidney disease stage 3-5. This cross-sectional retrospective study included 213 chronic kidney disease patients with an estimated glomerular filtration rate of 60 ml/min and below. Laboratory and demographic data of outpatients were collected in January 2018 - January 2019. Patients with a magnesium level below 1.9 mg/dl were accepted as the hypomagnesemia group. Serum magnesium level of 62 (29.1%) of these patients were below 1.9 mg/dL. Compared with normomagnesemic patients, hypomagnesemic patients had lower mean hemoglobin values (11.3 g/dL vs. 12.7 g/dL, p <0.001), proton-pump inhibitor usage rates were significantly higher (33.9% vs. 17.2%, p = 0.008) and the median urine protein/creatinine ratio was found to be significantly higher (1017.5 mg/gCr vs. 536 mg/gCr, p = 0.045). In the multivariate analysis, the use of hemoglobin (OR 0.634; 95% CI 0.505-0.795; p <0.001) and proton-pump inhibitor (OR 2.670; 95% CI 1.113-6.318; p = 0.025) were independent

predictors of hypomagnesemia. Hypomagnesemia is a common electrolyte disorder in pre-dialysis CKD patients. In this patient group, anemia is independently associated with hypomagnesaemia.

Keywords: Chronic Kidney Disease; Hypomagnesemia; Anemia

Makale id= 16

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-4204-5764

Gaspıralı İsmail'in Tercüman Gazetesi Gözüyle Nerimanov

Araştırmacı Meryem Ülkü Aygül[1]
[1]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Özet: Sovyet Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı Neriman Nerimanov, 20. yüzyılın önemli simalarındandır. Daha eşit, daha adil bir dünya için hayatı mücadelelerle dolu olan Nerimanov; Azeri Türkçesinin devlet dili statüsü almasında, Nahçıvan ve Dağlık Karabağ gibi Azerbaycan topraklarının korunmasında büyük çaba sarf etmiş ve güçlü liderliği ile tarihteki yerini almıştır. Yine Anadolu'da Kurtuluş Mücadelesi sürerken onun destekleri göz ardı edilemez. Özellikle Sovyet yöneticilerinin Ankara ile sıcak temaslarda bulunmasında Nerimanov'un yönlendirmelerinin önemli rol oynadığı bilinmektedir. Araştırmanın amacı Gaspıralı İsmail Bey'in Tercüman gazetesinin Nerimanov'a bakışını, Nerimanov hakkındaki değerlendirmelerini tespit etmek; Nerimanov'un biyografisine katkı sunmaktır. Tercüman, "Dilde, fikirde, işte birlik" idealiyle Kırım'da çıkarılan ve Türk dünyasının sesi olan bir gazetedir. Araştırmada Nerimanov'un Rusya Çar yönetimi tarafından tutuklandığı dönem merkeze alınmış, gazetenin 1907-1909 yıllarına ait toplam 98 sayısı taranmıştır. Buna göre gazeteden Nerimanov'un ailesine, özel hayatına, eğitimine, faaliyetlerine dair bulgulara ulaşılmıştır. Tercüman gazetesi, Nerimanov'un tutuklamasının hukuki dayanağı olmadığını kesin bir dille ifade etmiş, yönetimi eleştirmiştir. Nerimanov, sadece devlet başkanı, siyasetçi kimliğiyle değil aynı zamanda öğretmen, doktor, yazar, tiyatrocu kimliğiyle de halkını aydınlatarak lider bir rol üstlenmiştir. Tarihteki bu önemi oranında Türkiye'de yeterince tanınmamaktadır. Diğer taraftan Nerimanov, iki yanlı çarpıtmaların da hedefinde olmuştur. Kimileri onu "milliyetçi" diyerek, kimileri de "Moskova yanlısı bir Bolşevik" diyerek eleştirmişlerdir. Bu bakımdan onun hakkında objektif çalışmaların ve yeni bulguların ortaya konması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Neriman Nerimanov, Gaspıralı İsmail, Tercüman Gazetesi, Rus Basını

Narimanov Through the Eyes of Gasprinski Ismail's Tercüman Newspaper

Abstract: Nariman Narimanov, the first President of the Soviet Azerbaijan People's Republic, is one of the important figures of the 20th century. Narimanov, whose life is full of struggles for a more equal, fairer world; He made great efforts in gaining the status of state language for Azeri Turkish and in protecting Azerbaijani lands such as Nakhchivan and Nagorno-Karabakh, and took his place in history with his strong leadership. Again, while the Struggle for Independence continued in Anatolia, his support cannot be ignored. It is known that Narimanov's guidance played an important role, especially in the warm contacts of Soviet administrators with Ankara. The aim of the research is to determine Gaspirali Ismail Bey's Tercüman newspaper's view of Nerimanov and his evaluations about Nerimanov; To contribute to Narimanov's biography. Tercüman is a newspaper published in Crimea with the ideal of "unity in language, thought and work" and is the voice of the Turkish world. In the research, the period when Narimanov was arrested by the Russian Tsar administration was taken into consideration, and a total of 98 issues of the newspaper between 1907 and 1909 were scanned. Accordingly, findings about Narimanov's family, private life, education and activities were obtained from the newspaper. Tercüman newspaper firmly stated that Narimanov's arrest had no legal basis and criticized the

administration. Narimanov played a leading role by enlightening his people not only as the head of state and politician, but also as a teacher, doctor, writer and theater actor. Considering its importance in history, it is not well known in Turkey. On the other hand, Narimanov has also been the target of two-sided distortions. Some criticized him as a "nationalist" and some as a "pro-Moscow Bolshevik". In this regard, it is important to present objective studies and new findings about him.

Keywords: Nariman Narimanov, Ismail Gasprinski, Tercüman Newspaper, Russian Press

Makale id= 15

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0588-0065

Tek Parti Yönetimi ve Rusya ile Sürdürülen İlişkilerin Türk Dış Politikasına Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Atiye Emiroğlu[1]
[1] Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Ermenek MYO

Özet: 1938-1950 arası dönemde Türkiye'ye Rusya'dan tarımın ve sanayinin geliştirilmesi için uzmanlar gelmiş ya da Türkiye'den gönderilmiştir. Rusya'da meydana gelen eğitimdeki değişimler, spor faaliyetleri, sempozyum, kongre gibi bilimsel etkinlikler yakından takip edilmiştir. Türkiye'den Rusya'ya Rusya'dan Türkiye'ye göçler devam etmiş, muhacir sorunları yaşanmıştır. Bu dönemde Türk hükümetinin en büyük mücadelesi, komünizm rejiminin Türkiye topraklarına girmemesine yönelik verdiği mücadele olmuştur. Bu amaçla birçok dergi, gazete ve kitabın Türkiye'ye girişi yasaklanmıştır. II. Dünya Savaşı'nın ardından dünyanın Amerika ve Rusya merkezli ikiye bölünmesi ve Soğuk Savaş dönemi dediğimiz dönemin başlaması, Türk-Rus ilişkilerinde gerginliği artırmıştır. Türkiye, ABD yanlısı politika izlerken Sovyet Rusya'nın yayılmacı siyasetine ve Türkiye toprakları üzerinde hak iddia etmesine karşılık ona sırt çevirmiştir. Ancak bu durum Türkiye'yi ABD'nin Ortadoğu'da uydusu durumuna düşürmüştür. İlerleyen yıllarda ABD'nin Türkiye üzerindeki etkisi askeri, sosyal, ekonomi, eğitim olmak üzere birçok alana yayılmıştır. Çalışmada, Türk-Rus ilişkilerinin 1938-1950 yılları arasındaki seyri ve bunun Türk dış politikasına etkisi araştırılmıştır. Araştırma sürecinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşiv Belgeleri, TBMM Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı resmi sitesinden tutanaklar taranmış ilgili kısımlar referans olarak kullanılmıştır. Ayrıca konuyla ilgili telif ve tetkik eserler de kullanılarak referans olarak gösterilmiştir. Tarihi araştırma yöntemiyle ele alınan çalışma, Tek Parti yönetimi Türk-Rus ilişkilerinin seyri ve Türk dış politikasının etkisi üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Rusya, İlişkiler, Dış Politika

The Effect of Single Party Rule and Maintaining Relations With Russia On Turkish Foreign Policy

Abstract: In the period between 1938 and 1950, experts came to Turkey from Russia or were sent from Turkey to develop agriculture and industry. Changes in education in Russia, sports activities, scientific events such as symposiums and congresses were closely followed. Migration from Turkey to Russia and from Russia to Turkey continued, and immigrant problems occurred. During this period, the biggest struggle of the Turkish government was to prevent the communist regime from entering Turkish territory. For this purpose, many magazines, newspapers and boks are banned from entering Turkey. After II. World War, the division of the world into two centered on America and Russia, and the beginning of what we call the Cold War period, increased the tension in Turkish-Russian relations.While Turkey pursued a pro-US policy, it turned its back on Soviet Russia's expansionist policies and claims on Turkish territory. However, this situation has turned Turkiye into a satellite of the USA in the following years, the influence of the USA on Turkiye spread to many areas including military, social, economic and education. In the study, the course of Turkish-Russian relations between 1938 and 1950 and its impact on Turkish foreign policy were investigated. During the research process, the State Archive Documents of the Presidency of the Republic of Turkey and minutes from the affical website

of Turkish Grand National Assembly Library and Archive Services were scanned and the relevant sections were used as references. Additionaly, copyrighted and research Works on the subject are also cited as references. In the study handled by historical research method, focuses on the course of Turkish-Russian relations under the Single Party administration and the impact of Turkish foreign policy.

Keywords: Türkiye, Russia, Relationship, Foreign Policy

Makale id= 8

Sözlü Sunum

ORCID ID:

Azerbaycan'da Kitle İletişim Araçlarının Manipülasyon Vakaları

Doç.Dr. Hörmet Cavadova[1]
[1]Bakü Devlet Üniversitesi, Sosial Bilimler Fakültesi

Özet: Kitle iletişim araçları kişinin bilincini etkilemek için yeterli değildir, aynı zamanda toplumu da etkileyerek onun gelişmesi ve oluşması için koşullar yaratır. Azerbaycan'da her türlü kitle iletişim araçları: internet, televizyon, radyo, sosyal medya, çevrimiçi gazete ve dergiler, TV kanalları, basılı materyaller vb. çalışır. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde bilgi güvenliğinin kontrolünde kitle iletişim araçlarına önemli bir sorumluluk düşmektedir. Azerbaycan'a bilgi savaşı yürüten, bilgi alanımızı sürekli manipülasyona maruz bırakan ülkelere karşı karşı strateji uygulansa da, bazı durumlarda sonuç alınamıyor. Araştırma sırasında analiz, sentez, gözlem ve diğer yöntemler kullanılmıştır. Azerbaycan'ın bir çok ülkenin hedeflerine uygun olarak çalışan çok sayıda İnternet kaynağına sahip olduğu ve medya alanında bilgi manipülasyonunun iki yönü olduğu sonucuna vardık: 1. Azerbaycan'la ilgilenen güçler yabancı bilgi kaynaklarında manipülatif bilinç oluşturmaya çalışıyorlar; 2. Ülkemizde oluşturulan internet ağları üzerinden topluma manipülatif bilgilerin iletilmesi. Ayrıca araştırmamız sonucunda Azerbaycan toplumunun bilgi alanı üzerindeki etkisinin altında yatan en önemli faktörler arasında şunları saya biliriz: a) Azerbaycan'ın coğrafi ve jeostratejik konumuyla ilgili belli çıkarları olan yabancı devletlerin ülkemizin iç istikrarını bozmaya yönelik girişimleri; b) Modernleşme ve küreselleşme koşullarında ülkeye giren bilgilerin bir kısmının yabancı unsurların, kötü düşüncelerin ve tehlikeli fikirlerin taşıyıcısı olduğu. Bu manipülasyon ve ya dezenformasyon yayılım sorununun önüne geçmek için gazetecilere ve medya çalışanlarına yönelik çeşitli seminerler ve eğitim etkinlikleri düzenlenmeli, bilgi güvenliği ve hatta bilgi savaşı konularında kurslar düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kitle İletişim Araçları, Manipülasyon, Bilgi Savaşı.

Cases of Manipulation of Mass Media in Azerbaijan

Abstract: Mass media are not enough to influence a person's consciousness; they also influence society and create conditions for its development and formation. All kinds of mass media in Azerbaijan—the internet, television, radio, social media, online newspapers and magazines, TV channels, printed materials, etc.—work. From this perspective, mass media have an important responsibility in controlling information security in our country. Although a counter strategy is implemented against countries that wage an information war against Azerbaijan and subject our information space to constant manipulation, in some cases, no results are achieved. We conclude that Azerbaijan has a large number of Internet resources that work in accordance with the goals of many countries, and that information manipulation in the media sphere has two aspects: 1.The forces interested in Azerbaijan are trying to create manipulative consciousness in foreign information sources; 2.Transmitting manipulative information to the public through the internet networks created in our country. Additionally, as a result of our research, we can list the following among the most important factors underlying the impact of Azerbaijani society on the information field: a) Attempts by foreign states that have certain interests regarding Azerbaijan's geographical and geostrategic position to disrupt the internal stability of our country; b) Under the conditions of modernization and globalization, some of the information entering the country is the

carrier of foreign elements, bad thoughts and dangerous ideas; In order to prevent this problem of manipulation or disinformation spread, various seminars and training events should be organized for journalists and media workers, and courses should be organized on information security and even information warfare.

Keywords: Mass Media, Manipulation, İnformation Security

Makale id= 6

Sözlü Sunum

ORCID ID: ORCİD NO : 0000-0001-6948-1031.

1934-1938 Yılları Arasında Yapılan Birinci Beş Yıllık Sanayi ve Kalkınma Planının Gerçekleştirilmesinde Sovyetler Birliği'nden Alınan Kredi ve Teknik Yardımların Katkıları

Dr. İmren Arbaç
Yeditepe Üniversitesi

Özet: Türkiye Cumhuriyeti'nin 29 Ekim 1923'de kurulmasından sonra Cumhuriyet yönetimi askeri başarılarını iktisadi atılımlarla güçlendirme kararlılığında olmuştur. Ülkenin sanayileşmeye başlaması aşamasında, ekonomi ve sanayi yönetim uzmanlarının Sovyetler Birliği'nde uygulanan Yeni Ekonomi Politikası (NEP) başta olmak üzere, diğer ülkelerdeki ekonomi ve sanayinin uygulanma durumunu incelemeye başlamıştır. Sovyetler Birliği'nde uygulanan beş yıllık sanayi planının başarılı olması, Türkiye'de büyük ilgi uyandırmış ve Türkiye Sovyetler Birliği'nin ekonomi planlarıyla ilgili işleyişini incelemek yönünde girişimlerde bulunmuştur. 1929 yılında Dünya Ekonomi Buhranı patlak verdiği sırada Türkiye Cumhuriyeti yönetimi, ülkeyi olumsuz koşullara karşı korumak için gereken tüm önlemleri almaya karar vermiştir. Türkiye yönetimi, Sovyetler Birliği'nin uyguladığı plan sayesinde bu krizin olumsuz koşullarını kendi lehine çevirmeyi başarmış bir ülke durumuna gelmesini yakından takip etmiştir. Bu doğrultuda ülkede bir sanayi planı hazırlanması konusu gündeme geldiği zaman Sovyetler Birliği'ne başvurmuştur. Dünyada ilk defa Sovyetler Birliği tarafından uygulanan birinci beş yıllık sanayi planı Sovyetler Birliği'nden sonra Türkiye'de uygulanmış, bunun sonucunda o dönemde ülkenin en çok ihtiyacı olan sanayi tesisleri 1930'lu yıllarda kendini göstermeye başlamıştır. Bu makale, Türkiye tarihi açısından büyük öneme sahip olan 1934-1938 yılları arasında birinci beş yıllık sanayi planının hayata geçirilmesi kararının alınmasında ve hayata geçirilme aşamasında Sovyetler Birliği Türkiye'ye sağlanan kredinin yanı sıra sanayi planının hazırlanması, yatırım alanlarının belirlenmesinde uzman ve teknik yardımlar, araştırma yöntemine uygun olarak irdelenmiştir. Söz konusu makale, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşiv Belgeleri, TBMM Zabıt Cerideleri, süreli yayınlar, resmi gazeteler, makaleler, kitaplar ve Rusya Federasyonu Dış Politika Belgeleri, Rusça süreli yayınlar, makaleler ve kitaplar temeline dayalı olarak araştırılmıştır. Makalede, Türkiye'nin ilk sanayi planının hazırlanması, planın kapsamının genişletilmesinde Sovyet uzmanları tarafından hazırlanan raporların önemi vurgulanmaktadır. Sovyet uzmanların hazırladıkları planda tekstil dışında kimya ve metalurji alanında yatırım yapılması yönünde telkinleri Türk yönetimi tarafından plana dahil edilerek ülkenin ihtiyaç duyduğu sanayi tesislerinin hayata geçirilmesi aşamaları ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sovyetler Birliği, Nep, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı, İosif Vissarionoviç Stalin, İsmet İnönü.

The Contributions of the Credits and Technical Assistance Received From the Soviet Union in the Realization of the First Five-Year Industrial Development Plan Made Between 1934-1938

Abstract: After the establishment of the Republic of Turkey on October 29, 1923, the Republican administration was determined to strengthen its military successes with economic breakthroughs. At the stage of the country's industrialization, economics and industry management experts started to examine

the implementation of the economy and industry in other countries, especially the New Economic Policy (NEP) implemented in the Soviet Union. The success of the five-year industrial plan implemented in the Soviet Union aroused great interest in Turkey and Turkey made attempts to examine the functioning of the Soviet Union regarding the economic plans. When the World Economic Depression broke out in 1929, the administration of the Republic of Turkey decided to take all necessary measures to protect the country against adverse conditions. Thanks to the plan implemented by the Soviet Union, the Turkish administration has closely followed the fact that it has become a country that has managed to turn the negative conditions of this crisis in its favor. In this direction, when the issue of preparing an industrial plan in the country came to the fore, he applied to the Soviet Union. The first five-year industrial plan, which was applied for the first time in the world by the Soviet Union, was implemented in Turkey after the Soviet Union, and as a result, the industrial facilities that the country needed most in that period began to show itself in the 1930s. This article provides expert and technical assistance in the preparation of the industrial plan, the determination of investment areas, research, as well as the credit provided to the Soviet Union in the decision to implement the first five-year industrial plan between 1934-1938, which is of great importance for the history of Turkey, and during the implementation phase. analyzed according to the method. The aforementioned article has been researched on the basis of the State Archive Documents of the Presidency of the Republic of Turkey, the Minutes of the Grand National Assembly of Turkey, periodicals, official newspapers, articles, books and Russian Federation Foreign Policy Documents, periodicals in Russian, articles and books. The article emphasizes the importance of the reports prepared by Soviet experts in the preparation of Turkey's first industrial plan and in expanding the scope of the plan. In the plan prepared by the Soviet experts, the suggestions of investing in chemistry and metallurgy other than textiles were included in the plan by the Turkish administration, and the stages of realizing the industrial facilities needed by the country were revealed.

Keywords: Soviet Union, Nep, First Five-Year Industrial Plan, Iosif Vissarionovich Stalin, İsmet İnönü.

Makale id= 4

Sözlü Sunum

ORCID ID:

Azerbaycan'da Sosyal Refah Devleti Modeli

Doç.Dr. Sevil Ismayilova[1] , Araştırmacı Sevda Qilicova[2]
[1]BakBakü Devlet Üniversitesi Sosyoloji Bölümü
[2]Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi

*Corresponding author: Sevda Qilicova

Özet: XX yüzyılın en ciddi toplumsal olaylarından biri Refah devleti ve Refah devleti fikrinin hayata geçirilmesidir. "Refah devletinin" temellerini incelemek, tarihsel ve teorik özünü araştırmak modern zamanlarda gereklidir. Konunun önemi, çoğu ülkede insanların yaşam standardının mevcut durumunun ciddi bir yeniden düşünme ve yeniden örgütlenmeyi gerektirmesi gerçeğinde yatmaktadır; çünkü kişi, tüm dünyayı olması gereken ilerleme ve refaha doğru hareket ettiren bir güçtür, sosyal ve ekonomik sistemin merkezidir. Günümüzde dünyanın gelişmiş ülkesinin anayasaları, vatandaşlarının eşitliğini, milli servetin adil dağılımını ve toplumda dayanışmanın sağlanmasını amaçlayan devlet anlayışını yansıtmaktadır.Bu ülkelerden biri de Azerbaycan Cumhuriyeti'dir. Sonuç olarak devletimizin faaliyetlerinin temelini sosyal siyaset oluşturmuş ve yasama sistemi buna göre geliştirilmiştir. Ülkede gerçekleştirilen reformlarla birçok gelişmiş refah devletinin deneyimi incelenerek Azerbaycan toplumuna entegre edildi ve oluşturulan yeni sosyal siyaset, uluslararası ve bölgesel iş birliğiyle birlikte uygulanmaya başlandı.Araştırma sırasında belgelerin incelemesi, içerik analizi(content) ve karşılaştırmalı yaklaşım yöntemlerinden de yararlanılmıştır. Azerbaycan'da refah devletinin kurulmasına ilişkin uygulanan mekanizmaların belirlenmesi ve gelecekte ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesi amacıyla önleyici tedbirlerin hazırlanmasına ilişkin konular incelenmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Refah Devleti, Azerbaycan Toplumu, Vatandaşlar, Sosyal Devlet.

Social Welfare State Model in Azerbaijan

Abstract: One of the most serious social events of the XX century is the Welfare State and the implementation of the Welfare State idea. It is necessary in modern times to study the foundations of the "welfare state", to investigate its historical and theoretical essence. The importance of the issue lies in the fact that the current state of people's living standards in most countries requires serious rethinking and reorganization; because the person is the power that moves the whole world towards the progress and prosperity it should be, the center of the social and economic system. Today, the constitutions of the developed countries of the world reflect the understanding of the state that aims to ensure equality of citizens, fair distribution of national wealth and solidarity in society. One of these countries is the Republic of Azerbaijan. As a result, social policy formed the basis of our state's activities and the legislative system was developed accordingly. With the reforms carried out in the country, the experience of many developed welfare states was examined and integrated into the Azerbaijani society, and the new social policy created began to be implemented together with international and regional cooperation. During the research, document analysis, content analysis and comparative approach methods were also used. Issues regarding the determination of the mechanisms implemented for the

establishment of the welfare state in Azerbaijan and the preparation of preventive measures in order to prevent problems that may arise in the future were examined and suggestions were made.

Key words: Welfare state, Azerbaijani society, citizens, social state.

Makale id= 23

Sözlü Sunum

ORCID ID: ORCID ID 0000-0003-2653-3406

Buhara Komünist Partisi'nin Siyasi Faaliyetleri (1918-19124)

Dr. Öğretim Üyesi Ülkü Çalışkan[1]
[1]Trakya Üniversitesi

Özet: Bu çalışmada, Buhara Komünist Partisi'nin kuruluşu, programı, diğer parti ve organizasyonlarla ilişkileri, parti içi grupların ortaya çıkışı, onların siyasi talepleri ve sosyalist düzenin tesisindeki aracı rolü incelenmiştir. Mevcut problemlere cevap aranırken, yayımlanmış arşiv belgeleri, gazeteler, hatıralar, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Kongre, Konferans ve Merkez Komite kararları, Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Halk Komiserleri Sovyeti Oturum Tutanakları, araştırma eserleri ve makalelerden istifade edildi. Buhara Komünist Partisi'nin 1918 yılındaki kuruluşu, Buhara Emirliği'ne düzenlenen başarısız askerî harekât sonrası Yaş Buharalılar Hareketi'nin dağılma sürecine girmesiyle alakalıdır. Taşkent ve Semerkand gibi şehirlere göç eden Yaş Buharalıların bir kısmı, bölgesel Rus parti ve teşkilatlarının yardımıyla aynı yılın Eylül ayında Buhara Komünist Partisi Merkez Komitesi'ni kurdular. 23 Aralık 1918'de Merkez Komite, Rusya Komünist Partisi programı temelinde hazırlanan kendi programını kabul etti. Buhara Emirliği'ndeki monarşi düzeninin yıkılması için Devrimci Yaş Buharalılar Partisi, Rusya Komünist Partisi, Sovyet hükümeti ve Türkistan Komünist Partisi'yle iş birliği yaptılar. 11 Eylül 1920 tarihinde Devrimci Yaş Buharalılar Partisi ilga edildi. Üyelerinin çoğunluğu Buhara Komünist Partisi'ne geçti. Bu durum parti içerisinde sağ, merkez ve sol grubun ortaya çıkmasında etkili oldu. Buhara Komünist Partisi ve hükümeti, 1921 yılından itibaren Sovyet Rusya'ya askerî, siyasi ve ekonomik bağımlılığı arttıran kararlar aldılar. Parti içerisinde bu duruma muhalefet edenler, ayrılmayı ya da Basmacıların tarafına geçmeyi tercih etti. Geride kalanlar, devlet ve parti tasfiyeleriyle görevlerinden uzaklaştırıldılar. 1924 yılında Buhara Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin ilgası sonrasında Buhara Komünist Partisi; Türkistan ve Harezm Komünist Partileriyle birlikte Özbekistan ve Türkmenistan Komünist Partilerinin temelini oluşturdu.

Anahtar Kelimeler: Buhara Komünist Partisi, Yaş Buharalılar Hareketi, Devrimci Yaş Buharalılar Partisi, Buhara Halk Sovyet Cumhuriyeti, Buhara Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti

Political Activities of the Bukhara Communist Party (1918-1924)

Abstract: In this study, the establishment of the Bukhara Communist Party, its program, its relations with other parties and organizations, the emergence of groups within the party, their political demands and its intermediary role in the establishment of the socialist order were examined. While seeking answers to current problems, published archive documents, newspapers, memoirs, decisions of the Congress, Conference and Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union, Session Reports of the Soviet of People's Commissars of the Russian Soviet Socialist Republic, research works and articles were used. The establishment of the Bukhara Communist Party in 1918 is related to the disintegration of the Yash Bukhara Movement after the unsuccessful military operation against the Emirate of Bukhara. Some of the people of Yash Bukharians who migrated to cities such as Tashkent and Samarkand founded the Central Committee of the Bukhara Communist Party in September of the same year, with the help of regional Russian parties and organizations. On December 23, 1918, the Central Committee adopted its own program, prepared on the basis of the program of the Russian

Communist Party. They cooperated with the Revolutionary Yash Bukhara Party, the Russian Communist Party, the Soviet government and the Turkestan Communist Party to overthrow the monarchy in the Emirate of Bukhara. On September 11, 1920, the Revolutionary Yash Bukhara Party was abolished. The majority of its members passed to the Bukhara Communist Party. This situation was effective in the emergence of right, center and left groups within the party. The Bukhara Communist Party and government made decisions that increased military, political and economic dependence on Soviet Russia since 1921. Those within the party who opposed this situation chose to leave or join the Basmachi side. Those who remained were removed from their positions through state and party purges. After the abolition of the Bukhara Soviet Socialist Republic in 1924, the Bukhara Communist Party; together with the Turkestan and Khwarezm Communist Parties, it formed the basis of the Uzbekistan and Turkmenistan Communist Parties.

Keywords: Bukhara Communist Party, Yash Bukhara Movement, Revolutionary Yash Bukhara Party, Bukharan People's Soviet Republic, Bukhara Soviet Socialist Republic

Makale id= 14

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-6016-5021

Sovyetler Birliği'nin Türkiye Politikası: Kuzeydeki Büyük Komşu Türkiye'ye Düşman mıydı ?

Doç.Dr. Umut Bekcan[1]
[1]Pamukkale Üniversitesi

Özet: Sovyetler Birliği'nin (SSCB) Türkiye'deki imajı olumsuzdu. "Düşman" veya "tehdit" kavramlarıyla birlikte anılıyordu. Çünkü Soğuk Savaş'ta karşıt blokta yer alıyordu ve sosyalist bir ülkeydi. İlişkiler, iki ülkenin kuruluş sürecinde başladı ve SSCB yıkılana kadar devam etti. Ne var ki, bu 70 yılı aşkın süre içerisinde hafızalarda daha çok iki ülke ilişkilerinin bozuk olduğu dönemler kaldı. Oysa Türk-Sovyet ilişkileri bundan çok daha fazlasıydı. SSCB'nin Türkiye politikası Soğuk Savaş zihniyetiyle peşinen kötülenmeyi hak etmiyordu. Bu çalışma, SSCB'nin Türkiye'ye yönelik hiçbir zaman (II. Dünya Savaşı sonrası da dahil) saldırgan veya düşmanca bir tavır içinde olmadığını aksine iyi komşuluk ilişkilerini ve ekonomik/ticari faaliyetleri sürdürmeyi amaçladığını iddia etmektedir. SSCB, Bolşevik devriminden itibaren kapitalist devletlerle çevrelendiği için her zaman kendisine düşman olmayan devletlere ihtiyaç duymuştur. İlişkilerin iyi veya kötü olmasından bağımsız SSCB'nin Türkiye politikası özünde aynı kalmış, büyük zikzaklar içermemiştir. Çalışmada, Türk-Sovyet ilişkileri üç dönemde (1919-1945, 1945-1960 ve 1960 sonrası) incelenmiştir. Her bir dönemde ilişkilerin mahiyeti ve SSCB'nin Türkiye'ye yönelik bakışı/politikası analiz edilmiştir. Konu tarihsel perspektiften bütüncül bir şekilde ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sovyetler Birliği, Türkiye, Dış Politika, Soğuk Savaş, Tehdit

The Soviet Union's Policy Towards Türkiye: Was the Great Neighbour in the North Enemy to Türkiye ?

Abstract: The image of the Soviet Union (USSR) in Türkiye was negative. It was associated with the terms "enemy" or "threat." Because it was in the opposing bloc in the Cold War and was a socialist country. The relations started during the establishment of the two countries and continued until the collapse of the USSR. But, during this period of more than 70 years, what remains in memory is the period when the relations between the two countries were bad. However, Turkish-Soviet relations were much more than that. The USSR's policy towards Türkiye did not deserve to be vilified in advance with a Cold War mentality. This study argues that the USSR was never aggressive or enemy towards Türkiye (including after World War II), but rather aimed to maintain good neighbourly relations and economic/commercial activities. Since the USSR was surrounded by capitalist states since the Bolshevik revolution, it has always needed states that were not hostile to it. Regardless of whether relations were good or bad, the USSR's policy towards Türkiye remained essentially the same and did not involve major zigzags. In the study, Turkish-Soviet relations are examined in three periods (1919-1945, 1945-1960 and post-1960). In each period, the nature of the relations and the USSR's view/policy towards Türkiye were analysed. The subject has been handled in a holistic manner from a historical perspective.

Keywords: Soviet Union, Türkiye, Foreign Policy, Cold War, Threat

Makale id= 32

Sözlü Sunum

ORCID ID:

The ideas of F. Nietzsche and the philosophy of Russian postmodernism

Prof. Dr. Zumbulidze Iya[1]
[1]Ak.Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Abstract: Nietzsche's ideas, which have become an integral part of the Russian cultural context, play a significant role in the spiritual life of Russia. Nietzsche's philosophy, like a hundred years ago, is experiencing a surge in popularity. The “Russian fate” of Friedrich Nietzsche was so surprising that a hundred years after Russian readers became acquainted with the philosopher’s works, he again became one of the most published and discussed authors in Russia at the beginning of the XXI th century.

Representatives of postmodernism consider Nietzsche to be one of their founders, who, from the postmodern point of view, destroyed the prevailing idea that knowledge about the world is the property of people observing this world from transcendental heights. It was the figure of Friedrich Nietzsche that had the most significant influence on the formation and development of the ideas of postmodernism. All the main problems of postmodernists in one way or another intersect with the main tenets of Nietzschean philosophy. Moreover, many of the contradictions that are present in postmodern teachings can be better understood and even resolved by turning to the ideological heritage of Nietzsche.

Key words: *Nietzsce, postmodernism, influence, problematics.*

Идеи Ф.Ницше и философия русского постмодернизма

Идеи Ницше, ставшие неотъемлемой частью русского культурного контекста, играют существенную роль в духовной жизни России. Философия Ницше, как и сто лет назад, переживает взлет популярности. Так удивительно сложилась «русская судьба» Фридриха Ницше, что спустя сто лет после знакомства российских читателей с сочинениями философа он вновь стал одним из самых издаваемых и обсуждаемых авторов в России начала XXI века.

Представители постмодернизма одним из своих основоположников считают Ницше, который с точки зрения постмодерна, разрушил господствующее представление о том, что знание о мире есть достояние людей, наблюдающих этот мир с трансцендентных высот. Именно фигура Фридриха Ницше оказала наиболее существенное влияние на формирование и развитие идей постмодернизма. Вся основная проблематика постмодернистов так или иначе пересекается с главными положениями ницшеанской философии. Более того, многие противоречия, которые присутствуют в постмодернистских учениях, могут быть лучше осмыслены и даже решены с помощью обращения к идейному наследию Ницше.

Ключевые слова: Ницше, постмодернизм, влияние, проблематика.